

УДК 368:336

Світлана Король (Україна)

JEL classification: C61, E66, G22

Світлана КОРОЛЬ

кандидат економічних наук, доцент,
кафедра фінансів,
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу, Україна
E-mail: svitlana.korol@nung.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-4804-7612>
<http://www.researcherid.com/rid/AAS-1978-2020>

© Світлана Король, 2021

Отримано: 02.02.2021 р.
Прорецензовано: 17.02.2021 р.
Рекомендовано до друку: 24.02.2021 р.
Опубліковано: 24.02.2021 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

ОПТИМІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ЯК ЗАПОРУКА СЦЕНАРІЇВ ЇХ РОЗВИТКУ

АНОТАЦІЯ

Вступ. В умовах перманентних змін посилюється значення страхування в умовах сьогодення, так як реформування економічної системи України зумовило необхідність створення ринкової інфраструктури, що обслуговує механізм господарювання. Важливе місце в ній посідають саме страхові компанії, які не тільки пропонують різноманітні види страхування, але й здійснюють інвестиційну і фінансову діяльність, водночас мобілізуючи значний страховий капітал. В теперішніх умовах саме страхування виступає важливим стратегічним сегментом економіки. Дослідження процесу оптимізації фінансової стійкості страхових компаній дасть можливість побудувати матрицю прогнозного позиціонування рівноваги та збалансованості страхових компаній, тим самим визначивши сценарії їх розвитку. Зважаючи на зазначене позиціонування у даному контексті особливої актуальності набуває систематизація власних знань у сфері страхування.

Мета. Здійснити процес оптимізації фінансової стійкості страхових компаній, що дасть змогу визначити сценарії їх розвитку.

Метод (методологія). У процесі дослідження використано такі методи, як логічний, що дав змогу проаналізувати наукові праці у галузі страхування; аналітичний, який був застосований з метою аналізу та оцінки основних складових матриці позиціонування рівноваги та збалансованості страховиків; статистичний, який дозволив систематизувати основні складові матриці фінансової стратегії страхової організації у часовому вимірі; графічний, що дав змогу інтерпретувати отримані результати у наочному вигляді.

Результати. Охарактеризовано методологічне підґрунтя оптимізації фінансової стійкості страхових компаній. Зроблено висновок про ефективність застосування матриці фінансової стратегії страхових організацій в Україні, що дозволяє наглядно побачити їх поточне фінансове становище і можливі сценарії розвитку. Проведено діагностику страхової та фінансової діяльності страхових компаній за 2016-2020 роки. Проінтерпретовано отримані результати оцінки положення страховиків за страховою та фінансовою діяльністю. Запропоновано заходи для забезпечення найкращого сценарію розвитку страхової компанії «Княжа», серед яких перегляд власної форми організаційно-правової діяльності; диверсифікація страхового портфелю; розширення власної діяльності; перегляд та зміна політики управління компанією; активізація маркетингової діяльності компанії. Встановлено, що практичні аспекти дослідження оптимізації фінансової стійкості страхових компаній потребують подальшого вивчення у напрямі обраних сценаріїв їх розвитку.

Король С. Оптимізація фінансової стійкості страхових компаній як запорука сценаріїв їх розвитку. *Економічний аналіз*. Тернопіль. 2021. Том 31. № 1. С. 306-312.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2021.01.306>

Ключові слова: страхування; фінансова стійкість; страхова компанія; сценарії розвитку; страхові послуги; оптимізація.

Svitlana Korol (Ukraine)

UDC 368:336

JEL classification: C61, E66, G22

Svitlana KOROL

*PhD in Economics, Associated Professor,
Department of Finance,
Ivano-Frankivsk National Technical University of
Oil and Gas, Ukraine*
E-mail: svitlana.korol@nung.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-4804-7612>
<http://www.researcherid.com/rid/AAS-1978-2020>

© Svitlana Korol, 2021

Received: 02.02.2021

Revised: 17.02.2021

Accepted: 24.02.2021

Online publication date: 24.02.2021

This is an Open Access article, distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 license, which permits unrestricted re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

OPTIMIZATION OF FINANCIAL SUSTAINABILITY OF INSURANCE COMPANIES AS A GUARANTEE OF THE SCENARIOS OF THEIR DEVELOPMENT

ABSTRACT

Introduction. In the conditions of permanent changes, the importance of insurance is increasing in today's conditions, as the reform of the economic system of Ukraine has necessitated the creation of a market infrastructure that serves the mechanism of management. An important place in it is occupied by insurance companies, which not only offer various types of insurance, but also carry out investment and financial activities, while mobilizing significant insurance capital. In the current environment, insurance is an important strategic segment of the economy. The study of the process of optimizing the financial stability of insurance companies will provide an opportunity to build a matrix of predictive positioning of the balance and equilibrium of insurance companies, thereby identifying scenarios for their development. Given this positioning in this context, the systematization of their own knowledge in the field of insurance becomes especially important.

Purpose. Carry out the process of optimizing the financial stability of insurance companies, which will allow to determine the scenarios of their development.

Method (methodology). The research used such methods as logical, which allowed to analyze scientific works in the field of insurance; analytical, which was used to analyze and evaluate the main components of the matrix of positioning the balance and equilibrium of insurers; statistical, which allowed to systematize the main components of the matrix of the financial strategy of the insurance organization in time; graphical, which allowed to interpret the results in a visual form.

Results. The methodological basis for optimizing the financial stability of insurance companies is described. It is concluded that the effectiveness of the matrix of financial strategy of insurance companies in Ukraine, which allows you to clearly see their current financial situation and possible development scenarios. Diagnosis of insurance and financial activities of insurance companies was performed for 2016-2020. The obtained results of the assessment of the position of insurers in terms of insurance and financial activities are interpreted. Measures have been proposed to ensure the best scenario for the development of the Knyazha insurance company, including a review of its own form of organizational and legal activity; diversification of the insurance portfolio; expansion of own activity; revision and change of the company's management policy; intensification of marketing activities of the company. It is established that the practical aspects of the study of optimization of financial stability of insurance companies need further study in the direction of the selected scenarios of their development.

Korol, S. (2021). Optimization of financial stability of insurance companies as a guarantee of their development scenarios. *Economic analysis*, 31 (1), 306-312.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2021.01.306>

Keywords: insurance; financial stability; Insurance Company; development scenarios; insurance services; optimization.

Вступ

На сьогодні страховий ринок є рентабельним сегментом ринку фінансових послуг, який потребує уваги до проблем ефективності управління страховими компаніями. Однак економічна нестабільність виробничої сфери, низький рівень доходів населення, недосконалі нормативно-правова база не створюють надійної основи для сталого економічного розвитку страховиків. Виникає необхідність у зміцненні фінансової стійкості страховиків.

Враховуючи економічну, політично-військову нестабільність в Україні, постає необхідність своєчасного врахування ринкових змін для превентивних заходів щодо нестабільності страхових компаній [1]. Відтак однією з передумов зміцнення та підвищення надійності фінансової системи держави є фінансовий розвиток страхових компаній, який сьогодні неможливо уявити без складових процесів планування та прогнозування. Теоретична база застосування методів прогнозування стійкості страховика є досить розвинутою, зокрема серед українських науковців необхідно виділити Івашків І. [6], Ключан В. [6], Ключан І. [6], Король С. [6], Ненно І. [2], Остапенко А. [3], Сову О. [1], Стоянову Є. [], Цуркан І. [3] та інших, однак її застосування у практиці страховиків незначне.

Методологічну основу забезпечення нашого дослідження становлять основні постулати, теорії, моделі та концепції з проблематики забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в Україні.

Зважаючи на дослідження науковців, необхідним є подальше дослідження фінансової стійкості страхових компаній у практичній площі, що дасть змогу через процес оптимізації визначити сценарії їх розвитку.

Мета та завдання статті

Мета статті – здійснити процес оптимізації фінансової стійкості страхових компаній, що дасть змогу визначити сценарії їх розвитку. Мета статті обумовила вирішення основних завдань, серед яких охарактеризувати теоретико-методологічну базу функціонування страхових компаній, провести оцінку страхової та фінансової діяльності компаній, побудувати матрицю прогнозного позиціонування рівноваги та збалансованості страхових організацій, запропонувати заходи для забезпечення найкращого сценарію розвитку страхових компаній в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження

З використанням підходу Ненно І. М. [2], Стоянової Є. С. [3] була розроблена матриця фінансового розвитку, яка максимально точно

відображає стан фінансової стійкості страховика. Фундаментальним результатом фінансово-господарської діяльності страховика, що може бути використаним для прийняття стратегічно-важливих рішень, є сума фінансового і страхового результатів, де фінансовий результат охоплює інвестиційну діяльність та діяльність із управління активами. Система координат матриці повністю демонструє вказані процеси і є сукупною величиною оцінок розвитку ключових аспектів діяльності: страхового і фінансового бізнесу (*IB* та *FB*). Ці показники є ключовими для знаходження вірного напрямку щодо позиції збалансованості разом з використанням інтегрального показника розвитку *FDP* (Financial Development Potential), який в свою чергу може бути знайденим за наступною формулою [2, 3]:

$$FDP = FE - MNF = Ocap + IR - (II + TC) \quad (1)$$

де *FE* (Financial Enrichment) – фінансове забезпечення;

MNF (Moment Financial Needs) – поточні фінансові потреби;

Ocap (Own Capital) – власний капітал;

IR (Insurance Reserves) – страхові резерви;

II (Insurance Indemnities) – страхові виплати;

TC (Total Costs) – загальні витрати.

Знаходження показника страхової діяльності здійснюється за формулою [2, 3]:

$$IB = \frac{IP - II - AC - REP}{Ocap + IR - II - TC} \quad (2)$$

де *IP* (Insurance Premiums) – страхові платежі;

AC (Acquisition Costs) – аквізиційні витрати;

REP (Reinsurance Premiums) – премії з перестрахування;

Фінансова оцінка функціонування страхової компанії може бути отримана за формулою [2]:

$$FB = \frac{GF - IR}{Ocap + IR - II - TC} \quad (3)$$

де *GF* (Guarantee Fund) – результат зміни обсягу гарантійного фонду;

IR (Insurance Reserves) – результат зміни обсягу страхових резервів.

Аналіз *IB*, *FB* та їх суми вкрай необхідний для з'ясування динаміки грошових потоків у результаті страхової та інвестиційної діяльності. За результати фінансової діяльності будемо вважати зміну обсягу гарантійного фонду та наявні страхові резерви. До гарантійного фонду відносимо увесь додатковий капітал, додаткові резерви та нерозподілений прибуток. Якщо за одним із отриманих показників

(*IB*, *FB*) спостерігається від'ємна величина, то це свідчить про виникнення проблем і загроз для фінансової стійкості страховика, котрі треба негайно вирішувати [2, 3].

Правильно змодельована матриця дозволить отримати та спрогнозувати орієнтири розвитку страховика, а значення показника фінансового стану – визначити об'єм фінансових ресурсів, які можна буде інвестувати в розвиток організації.

	$FB << 0$	$FB = 0$	$FB >> 0$
$IB >> 0$	1 $IBFB = 0$	4 $IBFB > 0$	6 $IBFB >> 0$
$IB = 0$	7 $IBFB < 0$	2 $IBFB = 0$	5 $IBFB > 0$
$IB << 0$	9 $IBFB << 0$	8 $IBFB < 0$	3 $IBFB = 0$

Рис. 1. Матриця фінансової стратегії страхової організації [2, 3]

Отримані квадрати можна інтерпретувати так [2, 3]:

1. Якщо *IB* значно менше нуля ($IB < 0$), то така ситуація може бути пов'язана з тим, що страхові платежі за аналізований період або є більшими за чисті страхові платежі, або дорівнюють розміру зборів, або ж аквізаційні витрати демонструють тенденцію до різкого зростання. Це свідчить про те, що у незбалансованому страховому портфелі страховика переважають ризики з великим рівнем збитковості, а менеджмент організації не в змозі справитися з функціями менеджменту.

2. У випадку, коли *IB* дорівнює 0 ($IB = 0$) можемо стверджувати, що в певній мірі страховий портфель не є збалансованим, тобто страхові виплати за звітний період не перевищують рівня надходжень страхових платежів, проте все ще тримаються рівня норми або ж знаходяться на гідному рівні, але значну частку отриманих страхових премій компанія віддає на перестраховування. Не виключено, що аквізаційні витрати зростають, як і у попередньому випадку.

3. Якщо *IB* значно перевищує 0, то така позиція може бути пов'язана з тим, що страховик дотримується стійкої позиції, тобто: страхові платежі мають стійку тенденцію до зростання, а страхові виплати – до зменшення, що вказує про збалансований портфель страхових послуг та вигідну страхову політику при незмінних аквізаційних витратах. Сукупна дія вказаних факторів свідчить про надійні позиції компанії на ринку страхування та перспективи її розширення, однак вказує й на доволі агресивну конкурентну політику страховика. Проте вплив факторів на фінансову стійкість потрібно аналізувати в кожній компанії окремо [4].

4. У разі, якщо *FB* значно менше 0, можна припустити, що фінансова діяльність страховика за аналізований період була збитковою через недоотриманий прибуток або ж явний збиток від ведення страхової та інвестиційної діяльності.

Отримавши розрахунки *IBFB* визначаємо до якого квадрату належить конкретна страхова компанія та описуємо її поточне положення (стан рівноваги, стан загрози стійкості і т.п.) і прогнозуємо до якого квадрату страховик може потрапити, або яке саме положення йому бажано займати. За результатами подібних розрахунків, проте вже за інший рік можемо спрогнозувати до якого квадрату страховик переміщується фактично, порівнявши положення зі прогнозованим значенням.

Отже, за допомогою побудови матриці фінансового забезпечення визначається фінансовий потенціал компанії та активність усіх видів її діяльності: страхової, фінансової та інвестиційної. Дана модель виступає як надзвичайно ефективний метод конкурентного аналізу, який здатен вказати на необхідність пошуку додаткових ресурсів фінансового забезпечення та на спроможність компанії до подальшого розширення її ринкової частки [2, 3].

Таким чином, представимо вище згадану матричну модель в дії. Зокрема, до уваги візьмемо фактично вже недіюче ПрАТ СК «Галицька», яке з липня 2019 року втратило ліцензії і право укладати договори ОСЦПВ у зв'язку з втратою статусу асоційованого члена МТСБУ [5] та діюче та ПрАТ УСК «Княжа Вієна Іншуранс Груп» [6]. На прикладі діючої і недіючої страхової компанії наглядно продемонструємо ефективність запропонованої матриці. Опираючись на дані бухгалтерського

балансу ПрАТ СК «Галицька» та ПрАТ УСК «Княжа Вієна Іншуранс Груп» за п'ять звітних років, проведемо оцінювання страхового та фінансового бізнесу страхових компаній.

Зробивши необхідні математичні розрахунки, представляємо результати оцінки страхової та фінансової діяльності компаній за допомогою табл. 1 і табл. 2.

Таблиця 1. Оцінка страхового бізнесу (ІВ) за п'ять звітних років, %

Назва страхової компанії	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
ПрАТ СК «Галицька»	0,699	0,602	-0,817	-0,938	-
ПрАТ УСК «Княжа»	-0,788	-0,573	2,863	5,262	0,819

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності страхових компаній.

Змодельована матриця допоможе зробити прогноз вірогідного розвитку страхових організацій в довгостроковій перспективі.

Таблиця 2. Оцінка фінансового бізнесу (ФВ) за п'ять звітних років, %

Назва страхової компанії	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
ПрАТ СК «Галицька»	-1,69849	-0,91486	3,539317	2,167106	1,038914
ПрАТ УСК «Княжа»	2,28218	2,000891	-7,67215	-4,69104	-0,34817

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності страхових компаній.

Далі необхідно інтерпретувати отримані результати оцінки положення страховиків за страховою та фінансовою діяльністю на рис. 2.

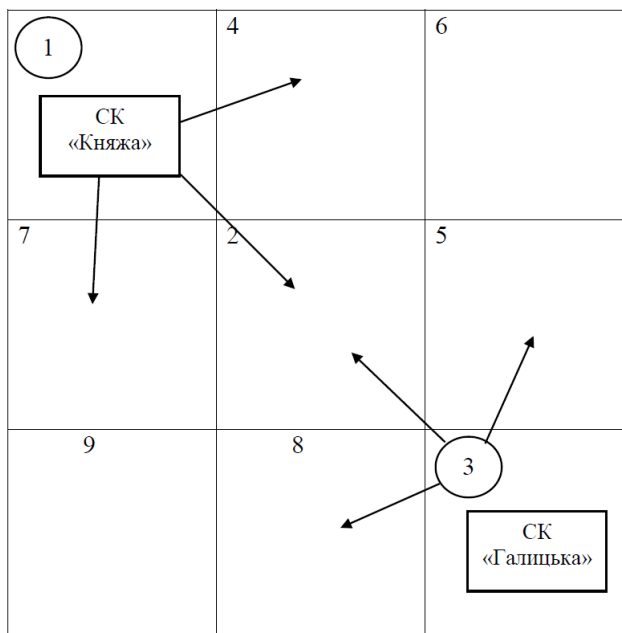

Рис. 2. Матриця прогнозного позиціонування страхової організації рівноваги та збалансованості

Джерело: побудовано автором.

Страхова компанія «Галицька» отримала позицію хиткої рівноваги у квадраті під номером 3. Це свідчить про помірне ведення компанією страхової діяльності, наявності в її страховому портфелі широкого асортименту послуг та отримання нею достатніх страхових доходів. Однак,

менеджмент компанії не є досконалим та не приділяє гідної уваги управлінню фінансовими потоками. Саме через це конкурентоспроможність компанії стала надто низькою, також поступово знижуються фінансовий потенціал та стійкість. При умові стабільного нарощення обсягів страхового

відшкодування та тієї ж політики управління фінансовими ресурсами вірогідним було б переміщення до квадрату №7. Якщо ж компанія зважилась би на активізацію інструментів управління інвестиційними ресурсами, то вона спроможна була б перейти до четвертого квадрату. Потрапляння до квадрату № 5 є досить проблематичним, адже така ситуація можлива лише за впровадження дій по збалансуванню страхового портфелю і додаткових фінансових інвестицій. Однак, управління фінансовими ресурсами велося неефективно, тому фактично її діяльність була зупиненою шляхом ліквідації ліцензій на здійснення діяльності.

Страхова організація «Княжа» займає перший квадрат, що свідчить про те, що страхова організація дотримується стійкої позиції характеризується збалансованістю портфеля страхових послуг та вигідну страхову політику. Що свідчить про надійні позиції компанії на ринку та перспективи її розширення, проте вказує й на доволі агресивну конкурентну політику страховика. Також, перебування у 1 квадраті свідчить про те що фінансова діяльність страховика була збитковою через недоотриманий прибуток або ж явний збиток від ведення як страхової, так і інвестиційної діяльності.

Тому, базуючись на результатах 2020 року, доцільно для СК «Княжа» за даними фінансової звітності знайти вірний напрям щодо позиції збалансованості разом з використанням інтегрального показника розвитку *FDP* [6]:

$$FDP_{2020} = 294639 + 698733,5 - 9317487,9 + 451631 = 224253,6 \text{ тис. грн.}$$

Значення показника фінансового стану СК «Княжа» дозволяє визначити об'єм фінансових ресурсів, які можна буде інвестувати в розвиток організації у розмірі 224253,6 тис. грн., що є достатньо перспективним напрямом розвитку.

Отже, знайшовши необхідні показники [7] та сформувавши матрицю, зробимо висновки про те, як йдуть справи у страховиків на сьогоднішній день, і яким може бути сценарій розвитку їх подальших справ. Пропонуємо наступні заходи для забезпечення найкращого сценарію розвитку страховиків:

1. Перегляд власної форми організаційно-правової діяльності. Зі зміною умов ринкової гри, правовий статус страховика може підлягати зміні, що дозволить йому зайняти більш вигідну конкурентну позицію та скористатися можливостями щодо майбутнього розширення.

2. Диверсифікація страхового портфелю. Частіше за все, страхові фірми потерпають від значних збитків, що в пов'язані з набором послуг, що є

непропорційним за рівнем ризику або ж характеризується дуже високою ризиковістю. В даному випадку рекомендується не лише переглянути та змінити позиції портфелю страхових послуг, але й подумати над включенням до нього нових продуктивних позицій, що не лише відповідатиме сучасним ринковим тенденціям, але й буде більш повно задовольняти потреби клієнтів.

3. Розширення власної діяльності. Відкриття додаткових підрозділів або ж злиття з іншою страховою компанією спроможне принести компанії додаткові потоки прибутку, посилити її імідж та розширити ринкову долю.

4. Перегляд та зміна політики управління компанією, адже від менеджменту доходів та видатків залежить успішність компанії на ринку. Тому системне, логічне розподілення обов'язків, їх розумна делегація та мотиваційна складова здатні зробити діяльність компанії насправді ефективною.

5. Активізація маркетингової діяльності компанії для розширення її позиції на ринку, пошук нових клієнтів і відповідно збільшення кількості укладених договорів страхування, тобто страхових премій.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Результати проведеного дослідження свідчать про те, що необхідно оптимізувати фінансову стійкість страхових компаній. Більш глибокий аналіз, який був проведений у вигляді оцінки страхової та фінансової діяльності компаній, дозволив побудувати матрицю прогнозного позиціонування рівноваги та збалансованості страхових організацій. Змодельована матриця поточного та прогнозного стану на прикладі двох страхових компаній показала, що страхова компанія «Галицька» отримала позицію хиткої рівноваги через недосконалий менеджмент та неефективне управління грошовими потоками, що призвело до фактичного її припинення. Страхова організація «Княжа» дотримується стійкої позиції, характеризується збалансованістю портфеля страхових послуг та займає вигідну страхову політику. На основі такого дослідження були запропоновані заходи для покращення розвитку страхових компаній.

Проте на перспективу необхідно внести корективи в процес оптимізації фінансової стійкості страхових компаній, що спричинені викликами сьогодення, серед яких цифровізація, диверсифікація страхових послуг, законодавча база тощо. Загалом практичні аспекти оптимізації фінансової стійкості страховиків потребують подальшого вивчення, що передбачає впровадження їх сценаріїв в умовах перманентних кризових явищ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сова О. Ю. Проблематика забезпечення фінансової стійкості страхових компаній. Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні економічні дослідження» м. Краматорськ. 12 лютого 2017 року.
2. Ненно І. М. Прогнозування фінансового розвитку страхової компанії. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2008. Т. 12. Вип. 21, ч. 1. С. 47-54.
3. Стоянова Е. С., Крылова Т. Б., Балабанов И. Т., Быкова Е. В., Кукукина И. Г., Масленченков Ю. С., Бланк И. А., Ващенко Т. В. Финансовый менеджмент: теория и практика. М. 2010. Перспектива. 656с.
4. Цуркан І. М., Остапенко А. О. Фінансова стійкість страхової компанії та ключові умови її забезпечення. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7766>. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.4.55
5. Моторне (транспортне) страхове бюро України. URL: <http://www.mtsbu.ua/ua/>
6. ПрАТ УСК «Княжа Вієна Іншуранс Груп». URL: <https://kniazha.ua/>
7. Ivashkiv I., Korol S., Klochan V., Klochan I. and others. Strategies for sustainable socio-economic development and mechanisms their implementation in the global dimension: collective monograph. Sofia, Bulgaria: VUZF Publishing House "St. Grigorii Bogoslov", 2019. Vol. 2. 367 p., PP. 81-90.

REFERENCES

1. Sova, O. Yu. (2017). Problematyka zabezpechennya finansovoyi stiykosti strakhovoykh kompaniy. *Materialy III mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsyy «Suchasni ekonomichni doslidzhennya»* m. Kramators'k. 12 lyutoho 2017 roku.
2. Nyenno, I. M. (2008). Prohnozuvannya finansovoho rozvytku strakhovoyi kompaniyi. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriya i praktyka upravlinnya*, 21(1), 47-54.
3. Stoyanova, Ye. S., Krylova, T. B., Balabanov, I. T., Bykova, Ye. V., Kukukina, I. G., Maslenchenkov, Yu. S., Blank, I. A., & Vashchenko, T. V. (2010). *Finansovyy menedzhment: teoriya i praktika*. Moscow. Perspektiva.
4. Tsurkan, I. M., & Ostapenko A. O. (2020). Finansova stiykist' strakhovoyi kompaniyi ta klyuchovi umovy yiyi zabezpechennya. *Efektivna ekonomika*, 4. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7766>. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.4.55
5. Motorne (transportne) strakhove byuro Ukrayiny. Retrieved from: <http://www.mtsbu.ua/ua/>
6. PrAT USK «Knyazha Viyena Inshurans Hrup». Retrieved from: <https://kniazha.ua/>
7. Ivashkiv, I., Korol', S., Klochan, V., & Klochan I. (2019). *Stratehiyi staloho sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku ta mekhanizmy yikh realizatsiyi u hlobal'nomu vymiri: kolektyvna monohrafiya*. Sofiya, Bolhariya: Vydavnytstvo VUZF "St. Hryhoriy Bohoslov", 2, 81-90.